

ИНСТИТУТ ПО ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

УТВЪРДИЛ:

Директор на ИФС
проф. дсн Емилия Ченгелова

**КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА**

НАУЧНА ОБЛАСТ:	2. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:	2.3. ФИЛОСОФИЯ
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА:	ЛОГИКА
ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН:	ДОКТОР
НИВО ПО НКР:	8
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ:	ДОКТОР ПО ФИЛОСОФИЯ
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ:	3 (три) ГОДИНИ / 4 (четири) ГОДИНИ / 5 (пет) ГОДИНИ
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ:	РЕДОВНА / ЗАДОЧНА / САМОСТОЯТЕЛНА
КВАЛИФИКАЦИОННАТА ХАРАКТЕРИСТИКА Е ВЪВЕДЕНА С ПЛАНА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПРЕЗ:	2024 г.

СОФИЯ, 2024

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Институтът по философия и социология (ИФС) към БАН предлага програма за обучение на докторанти в научната специалност „Логика“ (шифър 05.01.05) към професионално направление 2.3. „Философия“ за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“. Програмата е предназначена за магистри, които са завършили философия, но се допускат и такива, завършили и други хуманитарни специалности. В определени области и проекции тя е подходяща и за магистри, завършили природонаучни специалности. Приемът се основава върху резултатите от докторантския изпит по специалността „Логика“ и по чужд език.

Основните цели на докторската програма по *Логика* към ИФС-БАН са свързани с подготовката на специалисти по логика, които могат успешно да се реализират в България и в чужбина като 1) изследователи в научни организации, консорциуми, лаборатории; 2) преподаватели във висши учебни заведения; 3) експерти в правителствени и неправителствени организации.

В програмата се използват съвременни изследователски подходи, методи и форми на философстване и анализ. Чрез обучението се осигурява разширяване на фундаменталната теоретико-професионална подготовка чрез разработване на дисертационен труд по основополагащ теоретичен или теоретико-приложен проблем за науката и обществената практика в съответствие с високите съвременни изисквания и необходимостта от непосредствено обвързване на научната теория с духовните предизвикателства на епохата.

Целта на философската колегия в ИФС – БАН е да утвърди докторантурата като основна форма за организирана подготовка на висококвалифицирани кадри в областта на логиката. В духа на изискванията на Болонския процес учените специалисти по логика последователно работят за задълбочено усвояване от страна на докторантите на систематизирани знания в областта на логиката и за овладяване на основните умения и методи за самостоятелни научни изследвания. Това е част от нашето вписване в духа на Европа. Акцентът при обучението на докторанти се поставя и върху изграждането на способности за критическо мислене, оценяване и синтез на нови идеи, интерпретации и подходи във философските, и в частност – логическите, изследвания. Внимание се отделя на формирането на докторантите като млади учени, притежаващи способността свободно да комуникират с колеги от професионалната общност, както и с по-широка аудитория. Последното е от особена важност предвид спецификите на региона и по-общо - нивото на развитието на България като страна-членка на Европейския съюз.

2. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Целта на докторантурата по научната специалност „Логика“ е да бъдат подготвени висококвалифицирани и с достатъчен научен потенциал кадри, които със знания и научно-изследователски умения да допринасят за развитието на духовността в България.

Докторантите се подготвят за работа с класически и съвременни текстове и съчетават традицията с новаторството. Тяхната насоченост е теоретичното изследване с възможности за преподаване на знанията. Формирането на иновативно мислене е основен приоритет на програмата.

Защитилите докторска степен могат да се реализират в много области на съвременния живот у нас и чужбина: наука, образование, културна сфера, управленски дейности, проектна дейност, държавна администрация и много други.

3. ОБЩА КВАЛИФИКАЦИЯ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

В теоретичен план основната насока на обучението в докторската програма по „Логика“ е запознаването на докторантите с основни направления, теории и концепции в областта на логиката. Предоставя им се възможност да задълбочат своите знания относно всички по-важни понятия, проблеми и методи от традиционната логика и от съвременната логика (класическа логика и некласически логики), както и да се запознаят с техните философски интерпретации. Като цяло обаче основният фокус на програмата е насочен към развитието и постиженията на съвременната логика.

В специализиран план програмата цели да запознае докторантите с методите за логико-философски и семантичен анализ, да развие у тях умения за логическо и критическо мислене и анализ. В рамките на програмата докторантите ще се запознаят с: причините за двата революционни прехода в историята на логиката – създаването на класическата логика от една страна, и създаването на некласическите логики от друга; със спецификите на понятието за логическо следване и логически извод в различни логически системи; със същността на логическите парадокси и семантичните парадокси, с причините за тяхната поява и с различните опити за преодоляването им; с основни понятия и проблеми от философия на математиката, философия на езика, теория на аргументацията и други. В програмата широко са застъпени некласически логики като: модална логика, многозначна логика, немонотонна логика, епистемична логика, интуиционистка логика, параконсистентна логика, релевантна логика, размита логика, конексивна логика, еротетична логика, индуктивна логика, интензионална логика, антиномична логика, вероятностна логика, времева логика, деонтична логика, динамична логика, квантова логика, логика на науката и други. Знанията и уменията, които докторантите ще придобият в рамките на програмата, ще им предоставят възможност да развият, задълбочат и систематизират изследователските си търсения в полето на логиката.

4. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

4.1. Знания (теоретически и/или фактологически)

Докторантите, завършили докторската програма по „Логика“, притежават систематизирани знания в областта на логиката (философска и математическа), логическата семантика, теория на аргументацията, философия на езика, философия на математиката и други. Способни са да извършват критически анализ, овладели са методите, свързани с реализацията на научните изследвания по логика. Придобили са знания на най-високо равнище в областта на класическата логика и некласическите логики, и в близки хуманитарни области. В състояние са да прилагат придобитите знания, както в областта на философията и логиката, така и в други близки научни области.

4.2. Умения (познавателни и/или практически)

Докторантите, завършили докторската програма по „Логика“ притежават умение за осъществяване на интердисциплинарна методология за изследване в областта на хуманитаристиката. Умеят да осъществяват критични изследвания и свободно боравят с философско-логическите категории, подходи и методологии. Притежават умения за

разширяване и преодоляване на критични проблеми при извършване на научни изследвания и са способни да развиват иновативни теоретични решения.

4.3. Самостоятелност и отговорност

Докторантите в програмата създават и интегрират нови знания чрез самостоятелност на изследването, освен това разширяват обхвата на философско-логическата теоретизация чрез адаптация в актуалната проблематика. Притежават самостоятелна преценка за постигнатите резултати от изследваната логическа проблематика. Притежават способност за адаптация в съвременния изследователски процес.

4.4. Компетентност за учене

Докторантите в програмата показват капацитет за систематично философско-логическо придобиване на знания и тяхното осмисляне и разбиране. Демонстрират компетенции в разбирането за научно изследване, публикационна активност и ориентация в съвременните библиографски и наукометрични системи.

4.5. Комуникативни и социални компетентности

Докторантите демонстрират компетенции за концептуализация и осъществяване на проекти за нови знания, както и прилагане и разбиране на най-модерните теоретични достижения в областта на философско-логическото знание. Следва да притежават езикова компетентност, която да позволява свободния обмен на теоретичен материал и разпространение на идеи.

4.6. Професионални компетентности

Докторантите в програмата по „Логика“ разбират в детайли техниките за прилагане на научно и академично изследване. Имат компетентна преценка по сложни въпроси в областта на философията и логиката, дори и в отсъствието на пълни данни. Представят систематично идеите си; извеждат и проблематизират философски и логически концепти пред специалисти и неспециалисти в областта. Притежават способност да продължават изследванията си в съответната философска област на по-сложни концептуални равнища, като допринасят за развитието на нови идеи, теоретични и приложни методи.

5. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Придобилите ОНС „доктор“ по „Логика“ имат следните възможности за професионална реализация:

В системата на Министерство на образованието и науката:

- специалист по обществени науки;
- изследовател в структурите на висшето образование;
- преподавател във висше училище;
- експерт към регионалните инспекторати по образование и култура по въпросите, свързани с хуманитарното образование и формите на неговото културно и социално приложение;
- експерт в общински отдел „Образование“;
- консултант и организатор на социални и културни дейности в неправителствени и благотворителни организации и в системата на непрекъснатото образование;
- аналитичен специалист в образованието като изследовател в областта на философията и гражданското образование.

В системата на Министерство на труда и социалната политика като:

Експерт в общинските комисии за образование и култура и към общинските дирекции.

Длъжности:

По националната класификация на длъжностите и професиите в Република България (2011 г.) длъжностите, които завършилите ОНС „доктор“ по „Логика“ могат да заемат, заедно с много други, са:

- единична група 2310 – Преподаватели във висши училища;
- единична група 1223 – Ръководители на научноизследователска и развойна дейност;
- единична група 1345 – Ръководители в образованието;
- единична група 3435 – Други приложни специалисти в областта на изкуството и културата.

Ръководител на *Проблемна група по логика*

към секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики“:

.....
/доц. д-р Доротея Ангелова/

**Квалификационната характеристика на успешно завършилите ДП „Логика“ е приета с Решение НС на ИФС, Протокол № 14/ 25.06.2024 г., т. 7*